KOVAŘÍCI ORLICKÝCH HOR A PODORLICKA (ELATERIDAE)

Stanislav L a i b n e r

(Pokračování z č. 6/1966)

Corymbites castaneus Linné - Patří mezi časné druhy kováříků a objevuje se již v dubnu, nejpočetněji v květnu. Najdeme jej však pouze jednotlivě na rozvíjejících se listech křovin. Lokality: Ústí n/Orl., Zdobnice, Potštejn, Litice, Deštné.

Corymbites sjaelandicus Müller - Vyskytuje se všude, ale v menším počtu. Nejčastěji jsem jej sesmýkal s křovin a bylin na pokraji lesů v květnu a červnu, méně často v červenci. Lokality: Ústí n/Orl., Žamberk, Kunvald, Zdobnice, Litice, Deštné, Polom, Náchod, Vrchmezí, ab. micans mám z Kačerova.

Corymbites impressus Fabricius - Dva kusy jsem ulovil na smrkovém kmeni ve Zdobnici 6.6.1962, po jednom ex. mám z Ústí n/Orl., Velké Deštné, Rokytnice.

Corymbites nigricornis Panzer - Je v celé oblasti celkem řídkým zjevem. Vyskytuje se v květnu, červnu a červenci. V Potštejně jsem sklepal několik kusů s mladých lip, v Kunvaldě byl nalezen na dubovém pařezu. Jednotlivě byl tento druh sesmýkán na trávě pod duby v Ústí n/Orl., Pastvinách, Rychnově n/Kněž.

Corymbites aeneus Linné - Všeobecně rozšířen od května do července. Najdeme jej na listech keřů, na jehličnatých stromech, na květech, travinách i na šťávě vytékající z poraněných stromů nebo pařezů. Lokality: Žamberk, Ústí n/Orl., Pastviny, Litice, Kačerov, Anenská Huť, Velká Deštná, Olešnice, Náchod. Ab. germanus je rovněž hojná, ab. cyaneus jsem ulovil na borovici u Zdobnice.

Corymbites latus Fabricius - Tento druh mám pouze z Ústí n/Orl., kde byly dva ex. pod kamenem v louce, a z Rokytnice. Květen.

Corymbites affinis Paykull - Jen vzácně bývá sesmýkán s travin horských luk nebo chycen v letu. Mám doklady z těchto lokalit: Zdobnice 6.6.62, Velká Deštná 8.6.62, Vrchmezí 29.5.62, Kouty 20.6.1960.

Corymbites quercus Gyllenhall - Tento druh se vyskytuje porůz-

nu ve vyšších polohách, nejčastěji na travinách podél lesních cest a pasek. Překvapivě masový výskyt tohoto jinak vzácnějšího kováříka jsem měl příležitost pozorovat začátkem června v r. 1962 u Zdobnice. Na ostřici při lesní cestě vedoucí smíšeným lesem se starými duby byly stovky kusů tohoto druhu, zatím co jinak běžní a hojně se vyskytující kováříci tu byli zastoupeni pouze jednotlivě. Na ostatních lokalitách jsem nalezl vždy jen několik kusů. Rokytnice, Deštné, Luisino údolí, Vrchmezí.

Prosternon tessellatum Linné - V květnu a červnu všude hojný na listech křovin i kmenech listnatých stromů. Lokality: Ústí n/Orl., Žamberk, Zdobnice, Deštné, Říčky, Pastviny, Olešnice, Nové Město n/Met., Litice, Šerlich.

Orithales serraticornis Paykull - V celém pohoří velmi vzácný. Znám pouze lokalitu na jižním svahu Velké Deštné, kde jsem 11.6.62 v n.v. asi 1000 m sesmýkal na pokraji cesty s porostu ostřice několik ex.

Agriotes aterrimus Linné - Všude rozšířen a někdy ve velkém počtu. V Rychnově n/Kn. jsem v r. 1964 koncem května sesmýkal v krátké době asi 150 ks, vesměs na trávě pod starými duby. Jednotlivě zjištěn na těchto lokalitách: Ústí n/Orl., Rampuše, Žamberk, Rokytnice, Zdobnice, Vamberk.

Agriotes acuminatus Stephens - Je běžný v trávě pod listnatými stromy nebo na okraji smíšených lesů. Květen a červen. Lokality: Ústí n/Orl., Žamberk,Kunvald,Náchod,Dobruška,Rychnov N/Kn.

Agriotes ustulatus Schaller - Všude velmi hojný. Doba hlavního výskytu je konec července a začátek srpna. Nejčastěji nalezen na květenství mrkvovitých nebo na řebříčku. Ústí n/Orl., Žamberk, Pastviny, Potštejn, Rokytnice, Rychnov n/Kn., Rampuše, Zdobnice, Luisino údolí, Velká Deštná, Olešnice, Náchod. Ab. flavus chycena u Říček, ab. flavicornis a ab. gilvellus jsou běžné všude s nominátní formou.

Agriotes pilosus Panzer - Je v nižších polohách, ale nikdy ve větším počtu. Nalezl jsem jej vždy na trávě při okraji listnatých nebo smíšených lesů v květnu a červnu. Lokality: Ústí n/Orl., Žamberk, Rokytnice, Litice, Zdobnice, Sedloňov.

Agriotes sputator Linné - Všude běžný, jednotlivě i ve výškách nad 800 m.Nejčastěji byl sesmýkán s trávy v květnu a červ-

nu, dosti často i na obilí. Zdobnice, Luisino údolí, Velká Deštná, Sedloňov, Olešnice (na kvetoucím hlohu), Náchod, Skuhrov, Ústí n/Orl., Žamberk, Rokytnice, Říčky, Pastviny.

Agriotes lineatus Linné - Mnohem řidší než předcházející. Na travinách při okraji polí a luk v květnu a červnu. Ústí n/Orl., Žamberk, Skuhrov, Zdobnice.

Agriotes obscurus Linné - Je obecně rozšířen na travinách mezí a luk. Nejhojnější je v květnu a červnu, ve Zdobnici i koncem srpna. V Potštejně chyceny dva kusy na šťávě tekoucí z dubu. Jiné lokality: Žamberk, Pastviny, Deštné, Zdobnice, Velká Deštná, Šerlich, Olešnice.

Dolopius marginatus Linné - Na travinách, křovinách i jehličnatých stromech hojný, zvláště v květnu a červnu. Lokality: Žamberk, Kunvald, Rokytnice, Zdobnice, Říčky, Deštné, Potštejn, Náchod, Luisino údolí, Olešnice, Ústí n/Orl. Ab. fulvus chycena ve Zdobnici a Ústí n/Orl.

Sericus brunneus Linné - Vyskytuje se jednotlivě, ponejvíce v květnu. V Ústí n/Orl. sesmýkány 3 ex. s bylin u lesního potoka. Ve Zdobnici sklepán s nízkých borovic 1 ex. V Potštejně 2 ex. u potoka na listech bylin.

Synaptus filiformis Fabricius - Objevuje se již v květnu, hlavní doba výskytu však je červen a počátek července. Nikde není příliš hojný. Sesmýkáme jej s trávy na pokraji smíšených nebo listnatých lesů. Lokality: Ústí n/Orl., Žamberk (O.Marek leg.), Zdobnice, Sedloňov, Olešnice, Nové Město n/Met.

Adrastus limbatus Fabricius - Tento druh uvádí O.Marek ze žamberecké ho parku. Ab. axillaris sklepána s dubového mlází u Ústí n/Orl. v červnu 1962 ve 2 ex.

Adrastus nitidulus Marsham - Velmi často nalezen na bylinách u potoků, nebo sklepán s křoví v červnu a červenci. Lokality: Ústí n/Orl., Žamberk (O.Marek leg.), Zdobnice, Anenská Huť, Náchod, Potštejn.

Adrastus montanus Scopoli - Sklepán v červnu s křovin na okraji smíšeného lesa ve Zdobnici, Ústí n/Orl. a v Liticích. Vždy jen jednotlivě.

Denticollis linearis Linné - Jednotlivě, nejčastěji na kvě-

tech mrkvovitých, v červnu. O.Marek jej uvádí z žamberecského parku. Několik ex. mám z Ústí n/Orl., Potštejna, Zdobnice.

Denticollis rubens Pill. - Vzácně na květech. Ústí n/Orl., 20.6.61, Čertův Důl, 25.6.60 na trávě u shnilých olšových pařezů.

Územní původ jednotlivých druhů.

Eurosibiřský - 14 druhů: Lacon fasciatus L., Elater sanguineus L., Elater pomonae Steph., Elater sanguinolentus Sch., Elater nigroflavus Goeze, Elater balteatus L., Cardiophorus ruficollis L., Pheletes aeneoniger Deg., Corymbites pectinicornis L., Corymbites castaneus L., Orithales serraticornis Payk., Agriotes aterrimus L., Agriotes pilosus Panz., Agriotes obscurus L.

Holoarktický - 10 druhů: Adelocera murina L., Elater nigrinus Hbst., Hypnoidus riparius L., Hypnoidus quadripustulatus F., Harminius undulatus Deg., Corymbites virens Schrk., Corymbites sjaelandicus Müll., Corymbites nigricornis Panz, Corymbites cruciatus L., Prosternon tesselatum L.

Eurasijský - 16 druhů: Elater cinnaberinus Esch., Elater pomorum Hbst., Elater aethiops Lac., Melanotus rufipes Hbst., Melanotus niger F., Limonius pilosus Leske, Limonius minutus L., Athous hirtus Hbst., Athous niger L., Athous vittatus F.,Athous obscurus Payk., Corymbites purpureus Poda, Corymbites impressus F., Corymbites aeneus L., Corymbites latus F., Synaptus filiformis F.

Evropský - 7 druhů: Elater erythrogonus Mll., Hypnoidus dermestoides Hbst., Limonius aeruginosus Ol., Athous subfuscus Mll., Agriotes acuminatus Step., Adrastus nitidulus Mrsh., Procarerus tibialis Lac.

Středoevropský: Athous zebei Bach.

Mediterránní - 3 druhy:Agriotes ustulatus Schall., Adrastus limbatus F., Denticollis rubens Piller.

Jihoevropský - 4 druhy: Idolus picipennis Bach., Limonius parvulus Pan., Athous bicolor Goeze, Adrastus montanus Scop.

Boreoalpinní - 3 druhy: Corymbites cupreus F., Corymbites

affinis Payk., Corymbites quercus Gyll.

Palearktický - 4 druhy: Dolopius marginatus L., Agriotes sputator L., Agriotes lineatus L., Denticollis linearis L.

Závěr.

Celkem bylo zatím zjištěno 63 druhů kováříků ze 135 u nás žijících. Tento výsledek odpovídá skutečnosti, že na území naší republiky převažují druhy nížinné, z nichž většina nemá ve zkoumané oblasti vhodné podmínky pro svou existenci.

ELATERIDAE IM ADLERGEBIRGE

In diesem Beitrag befasst sich der Autor mit dem Vorkommen der Arten der Familie Elateridae im Adlergebirge (Orlické hory).

Insgesamt wurden 63 Arten von den 135 in der ČSSR lebenden Elateriden festgestellt. Gewiss werden später noch weitere Arten gefunden werden.

LITERATURA

J a g e m a n n E., 1940: Pružníci střední Evropy. Entomologické listy 3. J a g e m a n n E., 1955: Fauna ČSR, Kovaříkovití. Praha. M a r e k O., 1963: Příspěvek k poznání broučí fauny Orlických hor. Broučí fauna žamberecké parku. Acta musei reginaehradecensis, S.A.: Scientiae naturales V.: 143-167. P r o c h á z k a F., 1965: Státní přírodní reservace Bukačka, botanická zahrada Orlických hor, Pardubice.

PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ HOSTITELŮ LUMKŮ (HYM., ICHNEUMONIDAE)

II.

Josef Š e d i v ý

V tomto příspěvku pokračuji v uveřejňování údajů o hostitelích lumků, které jsem obdržel od členů Čs.společnosti entomologické a pracovníků některých výzkumných ústavů. Na moji výzvu zveřejněnou ve Zprávách Čs.společnosti entomologické č. 4/I. (str. 6-13) jsem získal v krátké době mnoho zajímavých lumků